

Kvindernes Internationale Bededag

Historien

Bededagen kommer til Danmark

Allerede i 1922 tog Metodistkirkens Kvindeforbund initiativ til at deltage i Verdensbededagen, som den kaldtes i begyndelsen. Man fik de originale tekster fra USA og oversatte dem til dansk. Også Baptistsamfundets kvinder kom tidligt med. Folkekirken forskellige missionselskaber besluttede i 1943 at deltage, og tanken om bededagen bredte sig til flere andre kirker.

Den danske Folkekirke

I 1929 rettede tre kvinder - alle kendt indenfor folkekirkeligt kvindearbejde - henvendelse til Dansk Missionsråds formand - professor Frederik Thorm. De tre kvinder var komtesse Henriette Knuth, mangeårig landsformand for KFUK, baronesse Olga Schaffalitzky de Muchadell og Inge Hofman Bang. I skrivelsen foreslog de Dansk Missionsråd at nedsætte en kvindekommité til hjælp for kvindernes arbejde for ydremissionen i lighed med, hvad der var sket i andre nordiske lande. Opgaven skulle være at forberede et nordisk kvindestævne for YM i 1930 og udsende kvinder til større møder for YM. Komitéen kunne også finde kvindelige talere til emner, der særlig angik kvindelige missionærers arbejde og kvinders arbejde for YM i hjemlandet. Desuden skulle komitéen være kontaktpunkt til de andre nordiske landes kvindeudvalg.

Komtesse Knuth - formand for det udvalg, der lagde grunden til DØK

Dansk Missionsråd sagde „ja“ og påtog sig det økonomiske ansvar. Missionsrådet henvendte sig til alle missionselskaber indenfor Folkekirken og bad dem sende repræsentanter til udvalget. Samtidig bad Dansk Missionsråd komtesse Knuth om at være formand. Hun var på det tidspunkt medlem af DMS´ s bestyrelse og af Dansk Missionsråd. Allerede i efteråret 1929 kunne det første møde afholdes. Her blev der planlagt et konvent i København for hjemmeværende kvindelige missionærer, kvindelige hjemmearbejdere og kvindelige medlemmer af missionselskabernes bestyrelse.

Tidligere - i 1927 - blev der afholdt et meget vellykket nordisk møde for ydremission i Holsbybrunn i Sverige. Der var en del danske kvinder med, og der blev blandt dem udtalt ønske om, at et lignende møde kunne blive afholdt i Danmark. Som følge heraf blev det første nordiske kvindestævne på dansk grund afholdt på "Nyborg Strand" i 1933. Ved kvindeudvalgets møde i foråret 1934 er der protokolleret følgende: „Kvindeudvalget finder det naturligt,

at Kvindernes Bededag kommer ind under udvalgets ansvarsområde. Første fredag i fasten fastsættes til afholdelse af dagen. En arbejdsgruppe nedsættes til at påtage sig forberedelserne.”

Verdenskomitéen for bededagen blev kontaktet, og kvindekongregentet blev henlagt til samme dag. Bededagen blev bekendtgjort i missionsbladene, så kvindekredsene ud over landet fik mulighed for at kunne deltage.

Det begyndte lokalt

Således blev bededagen indført i Danmark

I begyndelsen var... Bededagen

I mange år formede dagen sig som et heldagsmøde i København begyndende med gudstjeneste, fællesspisning og bedemøde med talere – ofte fra missionsselskaberne. Som regel var det Københavns Domkirke og det nærliggende KFUK´s hovedforening, der var rammen om dagen. Også i mange større byer blev det almindeligt at holde Kvindernes Bededag. Det er interessant at læse i de gamle protokoller, hvordan angsten for krig prægede slutningen af trediverne, og hvorledes nøden i Europa kom til at præge emner og talerlister. Under den anden verdenskrig kunne vi i Danmark ikke have forbindelse til verdensorganisationen for bededagen – Church Women United. Men ad omveje kom bedeteksterne til udvalget, idet der blev fremskaffet et interskandinavisk program. Dette udvalg varetog oversættelsen af bededagsteksterne og udsendte dem til de mange byer, hvor der var oprettet bededagsudvalg. Disse udvalg blev efterhånden økumeniske. Københavnerudvalget fortsatte med dette arbejde, indtil Danmarks Økumeniske Kvindekomité blev oprettet.

Danmarks Økumeniske Kvindekomité

Det begyndte på lokalplan

For at blive rigtig klar over, hvorledes Danmarks Økumeniske Kvindekomité - DØK - blev stiftet, må vi først kaste et blik på det fælleskirkelige arbejde blandt kvinder i Odense. Historien tager sin begyndelse i februar 1967, da landsformanden for Metodistkirkens Kvindeforbund Margrethe Askholm (*billedet her under*) fik den gode idé at kontakte ledere for kristne kvindeorganisationer i de forskellige kirkesamfund i Odense med det formål at danne et økumenisk kvindeudvalg, som kunne samles om fælles anliggender som f.eks.:

1. Hvad har vi mulighed for at dele med hinanden?
2. Hvad kan vi lære om og af hinanden?

Derigennem kunne man hjælpe hinanden til en bedre forståelse af de forskellige trossamfund og opmuntre til at tage del i det økumeniske arbejde. Desuden var formålet, at udvalget skulle stå for Kvindernes Internationale Bededag og Fællesskabets Dag i Danmark.

Ved det første møde i februar 1967 deltog:

- 2 fra Baptistsamfundet
- 1 fra Frelsens Hær
- 1 fra KFUK
- 2 fra Metodistkirken
- 1 fra Den Katolske Kirke
- 1 fra Folkekirken.

Den Apostolske Kirke og Missionsforbundet ønskede på dette tidspunkt ikke at deltage, men de tilsluttede sig senere. Man enedes om at samles hvert kvartal og udvide kredsen med endnu en repræsentant fra hvert kirkesamfund. På møderne ville man bl.a. drøfte en fælles stillingtagen til radio, fjernsyn og presse. Der var også hurtigt enighed om at være fælles om at oprette en besøgstjeneste. I begyndelsen først i egne menigheder, og siden forhåbentlig i fællesskab, hvor der var hjælp behov.

Den idérige og dynamiske Margrethe Askholm foreslog at oprette et kursus i besøgstjeneste med temaet: Hvordan skal man fungere blandt unge, ældre, syge, drankere, fanger og psykisk syge for at leve op til budet om næstekærlighed?

En landsdækkende organisation

Den første „Fællesskabets dag“

Så blev den første „Fællesskabets Dag“ planlagt til at skulle afholdes i Odense den 5. maj 1967 i Metodistkirken. Der udsendte indbydelse til kvinderne i de forskellige kirkesamfund i byen. Ved dette møde talte Margrethe Askholm over emnet: "Hvordan deler vi værdier med hverandre?" Pastor E. Kristoffersen, Metodistkirken talte om: "Økumeni", og der var et pænt fremmøde til denne samling.

Det første udvalg i Odense bestod af:
Margrethe Askholm, Metodistkirken
Lydia Frederiksen, Metodistkirken

Astrid Grarup, Baptistsamfundet
Sigrid Frederiksen, Baptistsamfundet
Bente Esbech Rasmussen, Folkekirken
Esther Ipsen, KFUK
Birthe Welander, Frelsens Hær og
Helena Hansen, Den Katolske Kirke

Senere blev udvalget så udvidet med endnu en kvinde fra hvert kirkesamfund.

Kurser

Margrethe Askholm kontaktede Folkeligt Oplysningsforbunds aftenkursus og fremlagde idéen om et kursus i besøgstjeneste. Det blev godt modtaget. Ved fælles hjælp fandt udvalgets medlemmer frem til emner, der skulle belyses, og hver især lovede at skaffe foredragsholdere blandt præster, nonner, lærere, socialrådgivere, sygeplejersker etc. Alle disse møder og samtaler gav et godt og frugtbart indblik i de forskellige trossamfund. Mangen en fejlagtig opfattelse eller mening blev rettet eller ryddet af vejen. Disse kurser blev en stor succes.

Det første kursus i besøgstjeneste fandt sted den 15. september 1967, og derefter fulgte kurser i 1968, 1969, 1970 og 1972. Alle kurserne afsluttedes med en økumenisk festaften, hvor der - foruden det uundværlige kaffebord - var oplæsning, film, taler og et foredragscauseri, som Margrethe Askholm stod for. Disse fester var godt besøgt og efter sigende meget festlige. Foruden kurserne blev der arrangeret "Åbent hus" for tyrkiske gæstearbejde hver fredag aften, ligesom man deltog i det økumeniske ungdomsråd og i kirkevandringerne. Alle disse arrangementer skabte på den måde stor interesse for økumenisk arbejde i Odense.

En landsdækkende organisation?

Efterhånden opstod der et ønske om at danne en landsdækkende økumenisk kvindeorganisation. Derfor blev der den 21. februar 1969 indkaldt til et møde i Odense, og 7 forskellige kirkesamfund tog imod indbydelsen. Formålet med mødet var:

1. At orientere om de nye vedtægter for Verdensbededagens Internationale Komité. De fremlagte vedtægter var jo blevet vedtaget af de delegerede fra 23 forskellige nationale komitéer på et møde i Hässleby, Sverige, som blev afholdt i tilknytning til Kirkernes Verdensråds møde i Uppsala sommeren 1968.
2. At forberede stiftelse af en økumenisk kvindekommité for hele Danmark. Der fandtes allerede lokale kvindekommitéer forskellige steder i landet, der arbejdede hver for sig.

Den Internationale Bededagskomité havde tilskyndet til, at en økumenisk komité blev oprettet i de lande, hvor bededagen afholdtes, og at den så vidt muligt havde repræsentation fra alle kirkesamfund. Denne komité skulle oversætte bededagsteksterne og også udsende disse til de lokale kredse.

Stiftelse og start på arbejdet

Stiftelsesdagen

Så oprandt dagen - den 11. august 1969, hvor "Danmarks Økumeniske Kvindekomité" - DØK - skulle stiftes. Det stiftende møde fandt sted i Odense, hvor også det forberedende arbejde havde fundet sted. Karen Herlufsen, Folkekirken bød velkommen og udtalte sin glæde over, at man kunne mødes fra forskellige kirkesamfund for at stifte DØK. Hun fortsatte: "Det er et stort privilegium at være med i dette fællesskab, og det er en stor begivenhed, vi er med i. Det er vist et ønske for os alle, at denne komité må være med til at løse forskellige opgaver. Derfor vil det nok være rigtigst ikke at kalde den bededagskomitéen - men "Økumenisk Kvindekomité". (Dette navn blev senere ændret til "Danmarks Økumeniske Kvindekomité"). Derved er vejen banet, for at andre opgaver end bededagens afholdelse skal kunne løses." Karen Herlufsen sluttede med at sige: "Jesus bad: "At de alle må være ét," og det ord kan stå som motto for denne komité's virke." Derefter skulle man vedtage vedtægter for den nystiftede komité, og efter megen drøftelse kom man frem til vedtægterne.

Metodistkirken i Odense, hvor Danmarks Økumeniske Kvindekomité blev stiftet 11. august 1969

DØK's første komité

Efter vedtagelsen af vedtægter, gik man over til valg. Bestyrelsen, der senere blev benævnt forretningsudvalget - FU, kom til at se sådan ud:

Formand: Margrethe Askholm, Metodistkirken

Viceformand: Karen Herlufsen, Folkekirken

Sekretær: Margrethe Nielsen, Metodistkirken

Kasserer: Karen Wümpelmann, Baptistsamfundet

Den første komité, der havde repræsentanter fra de kirkesamfund, der ønskede at være med i dette økumeniske arbejde, bestod foruden ovennævnte bestyrelse af:

Merete Hagstrøm, Baptistsamfundet / Thora Andersen og Lilly Hansen-Jakobsen, Frelsens Hær / Anna Boelskifte og Helene Engslund, Missionsforbundet / Helena Hansen og Anna C. Rasmussen, Den Katolske Kirke / Olga Heilskov og Ellen Lund, Folkekirken/ Ester Ipsen og Søster Erna Lauritzen, KFUK / Nanna Bruun, Den kristne Kvindebevægelse.

Oversættere af bededagsteksterne blev Karen Herlufsen, Folkekirken / Margrethe Nielsen, Metodistkirken / Karen

Wümpelmann, Baptistsamfundet.

Forretningsudvalget anbefalede, at hvert kirkesamfund valgte et medlem, der kunne fungere som kontakt til DØK's forretningsudvalg. Denne kontakt ville så fremover få tilsendt alle meddelelser og oplysninger fra DØK, hvorfor man udbad sig navn og adresse på disse kontakter.

DØK vedtog også at arbejde for, at der i stedet for lokal afholdelse af FÆLLESSKABETS DAG blev afholdt ét stort fælles stævne på Nyborg Strand, måske allerede det følgende år. Begejstringen blev udtrykt på følgende måde: "Tænk, hvor vidunderligt det vil være, når Danmarks kristne kvinder samles til det første møde, hvor alle kirkesamfund er repræsenteret!"

En appel blev så kastet ud til de tilstedeværende: "Hvis der ikke er en økumenisk kvindekommité i din by, så prøv at indkalde repræsentanter fra alle kirkesamfund med det formål at danne en sådan komité!"

Begyndelsen var nu gjort! Danmarks Økumeniske Kvindekommité var en realitet, og den viste sig at være levedygtig. Selv i dag - 28 år senere - lever og fungerer den i bedste velgående.

Vi citerer fra Metodistkirkens kvindeblad:

"Ja, den 11. august 1969 blev en stor dag! Vi følte, at Gud var med i hele tilrettelæggelsen og samtalen. Dette er bare begyndelsen! Det var med tak til Gud for en vidunderlig fællesskabsfølelse igennem forhandlingerne, at vi sluttede denne dag. Under forhandlingerne blev der flere gange sagt, at hvis Gudsriget skal fremmes i vort land, så må vi, der står i kirkearbejde, finde sammen. Ellers vil opgaverne være umulige at løse. Og opgaver er der nok af!"

*lidt historie (fra FoG)

Internationalt arbejde

Når Danmarks økumeniske Kvindekommités – DØKs – historie skal skrives, er det nødvendigt at gå mere end hundrede år tilbage i tiden, nemlig helt til begyndelsen af Kvindernes Internationale Bededag.

Tanken om en fælles bededag går så langt tilbage som til 1887, da kvinder fra den presbyterianske kirke i Amerika blev kaldt sammen for at fastsætte en bestemt dag, indviet til bøn for hjemme-missionen. Forslaget blev vel modtaget, og på grund af den store interesse, der udvistes, blev det bestemt at afholde en sådan hvert år.

Tre år senere tog også to baptistkvinder med verdensvision initiativet til en bededag for ydre missionen. Gennem nogle år tiltog interessen for begge bededage, og andre kirkesamfund tog idéen op. I 1900 blev det bestemt man at udvide bededagen til to dage – en for hjemme- og en for ydre missionen. I flere år blev disse bededage afholdt hver for sig, men i 1919 blev man enige om en fælles

bededag – den første fredag i marts – for både hjemme- og ydremissionen.

I 1927 blev bededagen ændret til international bededag, og man fandt frem til fællesprojekter og oplevede, at bønnefællesskabet gav en stadig større forståelse og offervilje. Samme år noteredes det, at 35 lande var med i bededagen. I de følgende år spredtes tanken til flere og flere lande. Derfor blev man klar over, at der måtte oprettes et center, hvorfra bededagsteksterne kunne distribueres til de deltagende lande. I 1941 dannedes en økumenisk kvindegruppe „Church Women United“ i Amerika, som i årene derefter påtog sig opgaven i forbindelse med bededagen, indtil „Verdenskomitéen for Bededagen“ / „World Day of Prayer International Committee“ – WDPIC – blev dannet ved en konference i Stockholm i 1967. Denne komité bestod af repræsentanter fra de nationale bededagskomitéer og skulle samles hvert fjerde år for at udvælge temaer og udpege lande til at forfatte bededagsteksterne for de følgende år. I en fireårig periode skulle et forretningsudvalg varetage de løbende sager.

Den økumeniske kvindekommité i USA stillede lokaler, kontormateriale m.m. til rådighed, og sekretæren var ligeledes tilknyttet Church Women United. Man vedtog afholdelse af tre dage om året:

Kvindernes Internationale Bededag - første fredag i marts,

Fællesskabets Dag - første fredag i maj og

Verdens Nadverdag - første fredag i november (sidstnævnte tager vi ikke del i i Danmark)

I dag består WDPICs forretningsudvalg af 9 medlemmer + formanden, desuden er der valgt 8 suppleanter til forretningsudvalget. WDPIC har ansat en generalsekretær - Eileen King (Den Katolske Kirke). Hun har været ansat siden 1986 og arbejder ud fra verdenskontoret i New York. Fra Europa blev i 2003 Inge-Lise Lollike, Danmark, og Ewa Walter, Polen, valgt.

Det er en betagende tanke, at kristne kvinder af forskellige racer, kulturer, traditioner og sprog på denne bestemte dag beder de samme bønner. Det sker time for time lige fra datolinien i øst ved Tongaøerne, følgende solens gang helt over til den vestlige kyst i Nord- og Sydamerika. I dag er mere end 170 lande med i dette bønnefællesskab.

Gennem den internationale bededag er kvinder overalt i verden med til...

- at bekende deres tro på Jesus Kristus
- at dele håb og frygt, glæde og sorg, muligheder og behov med hinanden

Gennem den internationale bededag opmuntres kvinder til...

- ikke at leve i isolation, men blive opmærksomme på hele verden
- at lade sig berige af den troendes erfaring i andre lande og kulturer
- at dele andre menneskers byrder ved at bede for og med dem
- at blive opmærksomme på deres muligheder for samfundstjeneste

Fejring af jubilæet 10. august 2019

Jubilæumsgæsterne.

DØK's 50 års jubilæum

Lørdag den 10. august 2019 fejrede Danmarks Økumeniske Kvindekomité 50 års jubilæum. Dagen blev fejret i Skt. Hans Kirkes lokaler i Odense med gæster fra det meste af Danmark. En glædelig dag, hvor næstformand Ellen Hedelund styrede os igennem sang, taler og indslag. Dorte akkompagnerede ved klaveret og dagen blev indledt med "Lysets engel går med glans".

Velkomsttalen blev holdt af Inge-Lise Lollike, DØK's nyligt afgåede formand. Hun havde desuden hilsner fra bededagspartnerlandene Ukraine, Malawi og Litauen. Også Færøerne havde sendt en lykønskning til DØK. Inge-Lise lagde vægt på, at vi via bededagen er en del af et stort fællesskab for kvinder, hvor vi beder for hinanden og os selv. *(Se link herunder).*

Hovedtaler var verdensformanden Laurence Gangloff, som var fløjet ind fra Frankrig, for at fejre dagen med os. Bevægelsen kan i år fejre 100 års jubilæum og har også eksisteret i Danmark i mere end 50 år, det var bare ikke organiseret på landsplan tidligere.

Laurence brugte i sin tale en personlig fortælling om, hvordan hun første gang havde læst op til bededagen i forbindelse med sin konfirmationsforberedelse. Hvordan denne oplevelse havde været med til at styrke hendes

selvtillid og en opfordring til, at vi på den måde inddrager de unge i bededagen.

Hun tog udgangspunkt i de vejledende principper for arbejdet med bededagen. *(Se link herunder).*

"Vi kvinder er udfordret til at lære og forstå den bøn, som kommer fra andre steder i verden. Gennem den oplyste bøn åbner vi vores hjerter. Gennem den oplyste bøn åbner vi vore sind."

Hun fortalte en historie, hvor oplysning førte til handling. En kvinde som efter bededagsfortællingen fra Surinam, hvor en del af fokus var at værne om miljøet, havde ændret adfærden i menigheden, så de hver bragte deres egen ske med til fælles måltider i stedet for at anvende engangsplastik bestik.

Så bededagens historie er, at bøn og ofring er sammen, og sammen kan det omsættes til aktivitet.

Else Dahl som gennem mange år har været aktiv i forbindelse med bededagen via Metodist Kirken i Odense havde skrevet en dejlig sang til lejligheden. Den blev sunget med glæde og kan bestemt anvendes igen. (*Se [link herunder](#)*).

Dagen blev rundet af med tale af Ellen Margrethe Gylling, nuværende formand for DØK. Hun har altid været engageret i økumenisk arbejde, så hun glæder sig over at have fået arbejdstøjet på i DØK. Ellen Margrethe Gyllings vision er, at mange unge kvinder må blive tændt af opgaven om at bringe evangeliet ud på tværs af kirkegrænser og alle andre grænser. Hun vil gøre, hvad hun kan for at prikke så mange som muligt på skulderen og sige "Se her, her er lige en opgave til dig".

Vi sender mange tak til alle gæster, alle der sendte os kærlige tanker på dagen og til alle, der gav en hjælpende hånd i festudvalget, med maden, med tolkning og andre opgaver.